

Universitas Miskolcensis Alapítvány

ESZKÖZÖK ÉS FORRÁSOK ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZATA

Hatályos: 2023. december 1-től



Fűkő László Károly
a Kuratórium elnöke



TARTALOM:

| | |
|--|-----------|
| 1. Értékeléssel kapcsolatos általános szabályok | 3 |
| 2. Az eszközök értékelésének általános szabályai | 4 |
| 3. Az egyes eszközcsoportok értékelésének szabályai | 8 |
| 3.1. BEFEKTETETT ESZKÖZÖK | 8 |
| 3.1.1. IMMATERIÁLIS JAVAK | 9 |
| 3.1.2. TÁRGYI ESZKÖZÖK | 9 |
| 3.1.3. BERUHÁZÁSOK ÉS FELÚJÍTÁSOK | 9 |
| 3.1.4. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK | 10 |
| 3.2. FORGÓESZKÖZÖK | 11 |
| 3.2.1. KÉSZLETEK | 11 |
| 3.2.2. KÖVETELÉSEK | 13 |
| 3.2.3. ÉRTÉKPAPÍROK | 14 |
| 3.2.4. PÉNZESZKÖZÖK | 15 |
| 3.3. AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK | 15 |
| 3.4. SAJÁT TŐKE | 16 |
| 3.5. CÉLTARTALÉKOK | 16 |
| 3.6. KÖTELEZETTSÉGEK | 17 |
| 3.7. PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK | 18 |

1. Értékeléssel kapcsolatos általános szabályok

A Sztv. által meghatározott értékelési alapelvek és szabályok alapján az Alapítvány a következők szerint alakítja ki az általa választott értékelési politikát.

Az értékelés során a leltározás eredményei alapján módosított könyvekben szereplő értékekből kell kiindulni, azonban figyelembe kell venni minden olyan releváns külső, a mérlegkészítés napjáig elérhető információt, amely befolyásolhatja azok mérleg fordulónapján meglévő értékét.

Az értékelésnél a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulni. Az előző évi mérlegkészítésnél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatók meg, ha a változtatást előidéző hatások tartósan jelentkeznek. Ez esetben a változtatás hatását a kiegészítő mellékletben részletezni kell.

Az eszközök és források leltározással alátámasztott adataiból kiindulva, a Sztv.-ben meghatározott és a későbbiekben részletezett esetektől eltekintve egyedileg kell az értékelést elvégezni. A Sztv. szerint egyedenkénti értékelésnek minősül a különböző időpontokban beszerzett, általában csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközöknél az átlagos beszerzési áron, továbbá a FIFO módszerrel történő értékelés is. Az Alapítvány a Sztv. által nyújtott választási lehetőség alapján a készletektől és az értékvesztés elszámolásától eltekintve az egyedi értékelését alkalmazza az azonos főbb paraméterekkel bíró eszközök csoportjára.

Az értékelés alapelve: a bekerülési (beszerzési és előállítási) áron történő értékelés a Sztv. 47-51.§ - az óvatosság elve alapján a mérleg fordulónapján meglévő eszközöket érintő és a mérlegkészítésig felmerült információk alapján szükségessé váló értékvesztések, leírások, illetve céltartalékok Sztv. 52-56.§, 41.§ elszámolása, a 479/2016. (XII.28.) Korm. rendelet rendelkezéseinek figyelembevételével. (Sztv. 15.§ (8) Nem lehet eredményt kimutatni akkor, ha az árbevétel, a bevétel pénzügyi realizálása bizonytalan. A tárgyévi eredmény meghatározása során az értékvesztés elszámolásával, a céltartalék képzésével kell figyelembe venni az előrelátható kockázatot és feltételezhető veszteséget akkor is, ha az az üzleti év mérlegének fordulónapja és a mérlegkészítés időpontja között vált ismertté. Az értékcsökkenéseket, az értékvesztéseket és a céltartalékokat el kell számolni, függetlenül attól, hogy az üzleti év eredménye nyereség vagy veszteség (az óvatosság elve).)

Az eszközök között valamennyi befektetett eszközt és forgóeszközt figyelembe kell venni, beleértve az aktív időbeli elhatárolásokat, melyet az Alapítvány rendelkezésére, használatára bocsátottak, annak működését szolgálják, függetlenül azok tulajdonjogától - kivéve a bérbe vett eszközöket. Így az eszközök között kerülnek kimutatásra a pénzügyi lízing keretében átvett eszközök, valamint a bérbe vett eszközökön végrehajtott beruházások, felújítások. Az eszközöket rendeltetésük, használatuk alapján kell besorolni, s annak esetleges megváltozásakor át kell sorolni. Befektetett eszközként a működést tartósan, legalább 1 éven túl szolgáló eszközöket mutatja ki az Alapítvány.

A Sztv. szerinti kapcsolt vállalkozásokkal kapcsolatos tranzakciókat és egyenlegeket az eszközök és források, valamint az eredmény kimutatás kategóriákban elkülönítetten mutatja ki az Alapítvány.

2. Az eszközök értékelésének általános szabályai

A bekerülési érték meghatározását a Számviteli Politika 5. pontja tartalmazza.

Az értékcsökkenés elszámolása, az Alapítvány amortizációs politikája

Terv szerinti értékcsökkenés

Az immateriális javaknak, a tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési értékét azokra az évekre kell felosztani, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használni fogják.

Az Alapítvány a maradványérték összegét az üzembe helyezés időpontjában meglévő információkból kiindulva, a hasznos élettartam végén várható piaci érték alapján határozza meg. Az Alapítvány a terv szerinti értékcsökkenés számítását – a könyvekbe történő rögzítést követően – a rendeltetésszerű használatbavételtől, az üzembe helyezéstől alkalmazza. Az üzembe helyezést és a maradványérték számítását hitelt érdemlő módon dokumentálja.

hasznos élettartam: az az időszak, amely alatt az amortizálható eszközt a gazdálkodó időarányosan az eredmény terhére elszámolja, a várható fizikai elhasználódás (tevékenységre jellemző körülmények, az eszköz fizikai jellemzői), erkölcsi avulás (technológiai változások), az eszköz használatával kapcsolatos jogi és egyéb korlátozó tényezők figyelembevételével várhatóan használni fogja.

maradványérték: a rendeltetésszerű használatbavétel, az üzembe helyezés időpontjában – a rendelkezésre álló információk alapján, a hasznos élettartam függvényében – az eszköz meghatározott, a hasznos élettartam végén várhatóan realizálható értéke. Nulla lehet a maradványérték, ha annak értéke valószínűsíthetően nem jelentős.

Az Alapítvány minden egyes immateriális jószág, illetve tárgyi eszköz (kivéve a kis értékű befektetett eszközök) terv szerinti értékcsökkenését lineáris leírási módszerrel határozza meg. A 200 ezer forint egyedi beszerzési érték alatti vagyoni értékű jogok, szellemi termékek, tárgyi eszközök bekerülési értékét a használatba vételkor értékcsökkenési leírásként egy összegben számolja el.

Terv szerinti értékcsökkenést a már rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett immateriális javak, tárgyi eszközök után számol el negyedéves rendszerességgel az Alapítvány addig, amíg azokat rendeltetésüknek megfelelően használják. Nem számol el az Alapítvány terv szerinti, illetve terven felüli értékcsökkenést a már teljesen leírt, illetve a tervezett maradványértéket elért immateriális jószágnál, tárgyi eszközöknél.

Az Alapítvány nem számol el terv szerinti értékcsökkenést az olyan eszközöknél, amely értékéből a használat során nem veszít, vagy amelynek értéke- különleges helyzetéből, egyedi mivoltából adódóan – évről évre nő. Nem számolható el terv szerinti értékcsökkenés a földterület, a telek (a Sztv.-ben nevesített kivételektől eltekintve), az erdő, a képzőművészeti alkotás, a régészeti lelet bekerülési értéke után és az üzembe nem helyezett beruházásnál.

Az irányadó leírási kulcsok a következők:

| | |
|----------------------|--------------|
| vagyoni értékű jogok | 20,0 % (5év) |
| szoftverek | 33,0% (3év) |
| épületek | 2,0% (50év) |

| | |
|---|--------------|
| egyéb építmények | 20,0 % (5év) |
| irodai és számítástechnikai berendezések | 33,0% (3év) |
| egyéb gépek, berendezések, felszerelések, bútorok | 14,5% (7év) |

Terven felüli értékcsökkenés és annak visszairása

Terven felüli értékcsökkenést köteles az Alapítvány az immateriális jószágnál, a tárgyi eszközknél elszámolni akkor, ha

- az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ide nem értve a beruházást) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke;
- a szellemi termék, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert a szellemi termék, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a szervezeti tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan;
- a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

Terven felüli értékcsökkenést olyan mértékig kell végrehajtani, hogy az immateriális jószág, a tárgyi eszköz, a beruházás használhatóságának megfelelő, a mérlegkészítéskor érvényes (ismert) piaci értéken szerepeljen a mérlegben. Amennyiben az immateriális jószág, a tárgyi eszköz, a beruházás rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan, megsemmisült vagy hiányzik, azt az immateriális javak, a tárgyi eszközök, a beruházások közül - a terven felüli értékcsökkenés elszámolása után - ki kell vezetni. A piaci érték alapján meghatározott terven felüli értékcsökkenést a mérleg fordulónapjával, az eszközök állományból történő kivezetése esetén meghatározott terven felüli értékcsökkenést a kivezetés időpontjával kell elszámolni.

Ha az immateriális jószágnál, tárgyi eszközknél a piaci érték alapján meghatározott terven felüli értékcsökkenés elszámolásának okai már nem, vagy csak részben állnak fenn, az elszámolt terven felüli értékcsökkenést meg kell szüntetni, az immateriális jószágot, a tárgyi eszközt piaci értékére – legfeljebb a terv szerinti értékcsökkenés figyelembevételével meghatározott nettó értékére – vissza kell értékelní. Az üzleti vagy cégérték esetében ez az előírás nem alkalmazható.

Az eszközök értékvesztésének elszámolása

A tárgyévi eredmény meghatározása során az értékvesztés elszámolásával, a céltartalék képzésével kell figyelembe venni az előrelátható kockázatot és feltételezhető veszteséget akkor is, ha az az üzleti év mérlegének fordulónapja és a mérlegkészítés időpontja között vált ismertté. Az értékvesztéseket el kell számolni, függetlenül attól, hogy az üzleti év eredménye nyereség vagy veszteség (az óvatosság elve).

Az Alapítványnál a következő eszközök esetén merülhet fel értékvesztés elszámolása:

- tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél,
- hitelviszonyt megtestesítő egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírnál,
- a mérlegkészítés időpontjáig nem rendezett követeléseknél, ideértve az osztalékot is.

Tulajdoni részesedést jelentő befektetésnél, hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírnál - függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel - értékvesztést kell elszámolni, a befektetés, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti - veszteségjellegű - különbséget összegében, ha ez a különbség tartósnak mutatkozik és jelentős összegű. Alapítvány jelentősnek minősíti azt a különbséget, amely eléri az adott eszköz fordulónapi egyenlegének 10%-át vagy nettó 10 millió forintot. Tartósnak tekintendő a várhatóan a mérleg készítést követő egy éven túl fennálló helyzet.

A befektetés piaci értéke meghatározásakor figyelembe kell venni: (Sztv. 54.§ (2))

- a) a gazdasági társaság tartós piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, a befektetés (felhalmozott) osztalékkal csökkentett tartós tendenciáját,
- b) a megszűnő gazdasági társaságnál a várhatóan megtérülő összeget,
- c) a gazdasági társaság saját tőkéjéből a befektetésre jutó részt,
- d) az állományba-vételkori piaci értéket, amennyiben más érték nem ismert pl. térítés nélkül átvett eszköz, többletként fellelt (a nem adminisztrációs hibából származó többlet), ajándékként, hagyatékként kapott eszköz,

Az értékelés alapja a tőzsdei érték, tőzsdén kívüli (szabad piaci) érték, amennyiben az előzőek nem ismertek, a saját tőke névérték arányos része. A részesedések saját tőke-értéke a Sztv. szerinti értékelési szabályokkal értékelt eszközök és terhek - kötelezettségek, céltartalékok, passzív időbeli elhatárolások - különbsége, beleértve a megvásárolt tulajdoni hányadot is.

Amennyiben a részesedés értékelésének alapját az Alapítvány által tulajdonolt társaság saját tőkéjéből az Alapítványra jutó saját tőke képezi, úgy az Alapítvány megvizsgálja, hogy a saját tőke tartalmaz-e értékhelyesbítéseket vagy sem. Ha igen, és a részesedés értékelése során figyelembevételre kerül, akkor az Alapítvány gondoskodik arról, hogy az értékhelyesbítés alapját képező független piaci értékelés végleges dokumentuma a mérlegkészítést megelőzően rendelkezésre álljon, a zárlati folyamat során értékeli az abban foglaltakat az óvatosság elve figyelembevételével és következtetését dokumentált formában rögzíti a zárlati folyamat részeként. Az Alapítvány dönthet úgy, hogy a részesedések piaci értékének meghatározását független szakértő bevonásával végzi el. Az óvatosság elve alapján a befektetések könyv szerinti értéke nem lehet magasabb annak ténylegesen realizálható piaci értékénél.

Amennyiben a befektetésnek, hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírnál az értékvesztés figyelembevételével meghatározott, mérlegkészítéskori piaci értéke jelentősen és tartósan magasabb, mint az eszköz könyv szerinti értéke, a különbséget a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. (Sztv. 54.§ (3)) Az értékvesztés visszairásával az érintett eszköz szerinti értéke nem haladhatja meg a befektetés, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír értékvesztés nélkül számított eredeti bekerülési értékét.

Az Alapítvány a pénzügyi instrumentumok esetében nem él a valós értéken történő értékelés szabályaival.

A vevő, az adós minősítése alapján az üzleti év mérlegfordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél értékvesztést kell elszámolni - a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján - a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti - veszteségjellegű -

különbözet összegében, ha ez a különbség tartósan mutatkozik és jelentős összegű. (Sztv.55.§ (1))

Alapítvány jelentősnek minősíti azt a különbséget, amely eléri az adott eszköz fordulónapi egyenlegének 10%-át vagy nettó 10 millió forintot. Tartósan tekintendő a várhatóan a mérleg készitést követő egy éven túl fennálló helyzet.

A mérlegkészítés időpontjában nyitott követelések esetén, függetlenül a követelés lejáratától az adóst minden esetben egyedileg minősíteni szükséges. Amennyiben a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján a követelés, osztalék realizálható összege kisebb annak könyv szerinti értékénél, a követelésre, osztalékra értékvesztést kell elszámolni. A követelés, osztalékkövetelés könyv szerinti összege nem haladhatja meg annak ténylegesen realizálható értékét. (Sztv.55.§ (1) és 15.§ (8))

Amennyiben a vevő, az adós minősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a követelés könyv szerinti értéke nem haladhatja meg az eredeti nyilvántartásba vételi értékét.

Az eszközök eredeti nyilvántartásba vételi értékét, az üzleti évben elszámolt, illetve visszairt, a halmozottan elszámolt értékvesztés összegét – legalább mérlegkételemek szerinti bontásban – a kiegészítő mellékletben be kell mutatni.

Érték helyesbítés elszámolása

Amennyiben az Alapítvány tevékenységét tartósan szolgáló vagyoni értékű jog, szellemi termék, tárgyi eszköz (kivéve a beruházásokat, a beruházásra adott előlegeket), tulajdoni részesedést jelentő befektetés piaci értéke jelentősen meghaladja az adott eszköznek a terven felüli értékcsökkenés, értékvesztés visszairása utáni könyv szerinti (bekerülési) értékét, a piaci érték és a visszairás utáni könyv szerinti (bekerülési) érték közötti különbség a mérlegben az eszközök között "Érték helyesbítés"-ként, a saját tőkén belül "Értékelési tartalék"-ként kimutatható.

A könyvekben az érték helyesbítés összegét és annak változásait egyedi eszközönként elkülönítetten kell nyilvántartani.

Az eszközök könyvekből történő kivezetésekor az egyedi eszökhöz kapcsolódó, elkülönítetten nyilvántartott érték helyesbítést is ki kell vezetni az értékelési tartalékkal szemben.

A kiegészítő mellékletben be kell mutatni az érték helyesbítések nyitó értékét, növekedését, csökkenését, záró értékét legalább vagyoni értékű jogok, szellemi termékek, ingatlanok, ideértve az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogokat is, műszaki berendezések, gépek, járművek, továbbá egyéb berendezések, felszerelések, járművek, tenyészállatok, tartós tulajdoni részesedést jelentő befektetések részletezésben. A kiegészítő mellékletben ismertetni kell a piaci értéken történő értékelés alkalmazott elveit és módszereit. Az érték helyesbítések megállapításának, elszámolásának szabályszerűségét a könyvvizsgálónak a kötelező könyvvizsgálat keretében ellenőriznie kell.

Tranzakciók devizában, valutában

A valutapénztárba bekerülő valutakészletet, a devizaszámlára kerülő devizát, a külföldi pénzürtékre szóló követelést, befektetett pénzügyi eszközt, értékpapírt, illetve kötelezettséget a bekerülés napjára, illetve a szerződés szerinti teljesítés napjára vonatkozó Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamán átszámított forintértéken veszi fel az Alapítvány könyvviteli nyilvántartásba, kivéve a forintért vásárolt valutát, devizát, amelyet a fizetett összegben mutat ki, és amelynél a ténylegesen fizetett forint alapján határozza meg a nyilvántartásba vételi árfolyamot.

A valutapénztárban, devizaszámlán lévő pénzeszközöket az Alapítvány átlagos (súlyozott) beszerzési árfolyamon tartja nyilván.

Az Alapítvány a mérlegben a valutapénztárban lévő valutakészletet, a devizaszámlán lévő devizát, továbbá a külföldi pénzürtékre szóló minden követelést, ideértve a követelés jellegű aktív időbeli elhatárolásokat is, befektetett pénzügyi eszközt, értékpapírt, illetve kötelezettséget, ideértve a kötelezettség jellegű passzív időbeli elhatárolásokat is, az üzleti év mérlegfordulónapjára vonatkozó Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamán átszámított forintértéken mutatja ki.

A külföldi pénzürtékre szóló, tulajdoni részesedést jelentő befektetéseknél, illetve a hitelviszonyt megtestesítő értékpapíroknál az értékvesztés összegét, illetve az értékvesztés visszairását devizában kell megállapítani, majd a nyilvántartási devizaárfolyamon kell azt forintra átszámítva a pénzügyi műveletek ráfordításai között, illetve a pénzügyi műveletek ráfordításait csökkentő tételként elszámolni. Ezt követően kell az árfolyamváltozás hatását megállapítani. (Sztv. 54.§ (7))

A devizás eszközök és források év végi, mérlegfordulónapjára vonatkozó Magyar Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamán történő átértékelését megelőzően az Alapítvány elvégzi az érintett devizás eszközök, források Értékelés Szabályzat szerinti egyedi értékelését. Az egyes eszközök, források könyv szerinti értéke nem haladhatja meg azok ténylegesen realizálható értékét. A devizás eszközök, források ténylegesen realizálható értékre történő korrekciós tételek rögzítését követően kerülhet sor az év végi devizás átértékelés elvégzésére.

A valutapénztárban lévő valutakészletnek, a devizaszámlán lévő devizának, továbbá a külföldi pénzürtékre szóló követelésnek, befektetett pénzügyi eszköznek, értékpapírnak, illetve kötelezettségnek az üzleti év mérlegfordulónapjára vonatkozó értékelése előtti könyv szerinti értéke és az értékeléskori forintértéke közötti különbséget

- amennyiben az összevontan veszteség, egyenlegében a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai között árfolyamveszteségként,
- amennyiben az összevontan nyereség, egyenlegében a pénzügyi műveletek egyéb bevételei között árfolyamnyereségként számolja el az Alapítvány.

3. Az egyes eszközcsoportok értékelésének szabályai

3.1. BEFEKTETETT ESZKÖZÖK

A befektetett eszközök között az 1 éven túl elhasználódó, illetve a vállalkozást egy évnél hosszabb időszakon keresztül szolgáló eszközöket - immateriális javakat, tárgyi eszközöket, befektetett pénzügyi eszközöket - mutatja ki az Alapítvány.

A befektetett eszközöket előállítási költségen, illetve beszerzési áron kell értékelni, csökkentve az értékcsökkenés és az értékvesztés szabályai szerint alkalmazott leírásokkal, illetve átértékelési különbözettel. Az értékcsökkenés elszámolásával kapcsolatos alapelveket, az alkalmazott leírási kulcsokat az Értékelési Szabályzat *Az értékcsökkenés elszámolása, az Alapítvány amortizációs politikája* szakasza tartalmazza.

3.1.1. IMMATERIÁLIS JAVAK

Immateriális javakként az egy éven túl elhasználódó **vagyoni értékű jogokat** - kivétel az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogokat, amelyek az ingatlanok között szerepelnek, beleértve a telefonhálózat használati jogáért fizetett összeget -, **szellemi termékeket üzleti vagy cégértéket**, az **alapítás-átszervezés** és a **kísérlet-fejlesztés aktivált értékét**, valamint az ezekre **adott előleget** mutatja ki az Alapítvány. Az immateriális javak értéke tartalmazza az immateriális javak beruházását és az értékhelyesbítés összegét is.

Az immateriális javak értékelése beszerzési áron, illetve tényleges közvetlen önköltségen történik, amely összeget az elhasználódásnak megfelelően az évek során csökkenteni kell, és a mérlegben nettó értéken kell kimutatni.

Az alapítási- és átszervezési költségek, valamint a kísérlet fejlesztés kezelésével kapcsolatosan az Alapítvány előnyben részesíti az óvatosság elve alapján a felmerüléskor költségként történő elszámolást.

3.1.2.TÁRGYI ESZKÖZÖK

Az egy évnél hosszabb idő alatt elhasználódó, rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett, az Alapítvány tevékenységét tartósan szolgáló anyagi eszközöket nettó értéken kell a mérlegben szerepeltetni, - beleértve az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogokat, az ingatlanok rendeltetésszerű használatának előfeltételét jelentő - jogszabályban nevesített - fejlesztési hozzájárulásokat, a tenyészállatokat, valamint az ezen eszközök beszerzésére adott előleget, beruházásokat és a kapcsolódó értékhelyesbítést.

A nettó érték a bekerülési érték, illetve egyes eszközök esetében vagyonértékeléssel meghatározott érték, és a felhalmozódott értékcsökkenési leírás különbsége.

Az Alapítvány Számviteli politikája tartalmazza a bekerülési érték meghatározásánál figyelembe veendő tételeket.

3.1.3.BERUHÁZÁSOK ÉS FELÚJÍTÁSOK

Beruházásnak minősül a tárgyi eszközök beszerzése, létesítése, saját vállalkozásban történő előállítása, a beszerzett tárgyi eszköz üzembe helyezése, rendeltetésszerű használatbavétele érdekében az üzembe helyezésig végzett tevékenység előkészítésével, kivitelezésével, üzembe helyezésével kapcsolatos tevékenységek. A beruházások tartalmazzák mind a befejezetlen beruházásokat, mind a felújításokat, mind a használatba vételre még nem került kisértékű tárgyi eszközök esetleges értékvesztéssel csökkentett értékét. Az üzembe helyezésig felmerülő költségeket a tárgyi eszköz értékében figyelembe kell venni és üzembe helyezési okmány alapján kell aktiválni.

A saját rezsiz beruházások elszámolását és könyvviteli rendezését a számlarendben kell meghatározni. Előállítási közvetlen költségek közé - a Sztv. meghatározása szerint 51 § - a tárgyi eszközök előállításával, üzembe helyezésével, bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, átalakításával, eredeti állagának helyreállításával kapcsolatosan közvetlenül felmerült költségek: anyagköltség, anyag jellegű szolgáltatás, bérköltségek és járulékaik, egyéb közvetlen költség - értékcsökkenési leírás, utazás stb.- tartoznak, amelyek az előállítással bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak, az eszközre megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

A tárgyi eszköz értékét növelő további ráfordítások lehetnek, amelyek a használat során, a hasznos élettartam, vagy a kapacitás megnövelése érdekében, vagy a rendeltetés megváltoztatására irányulnak, kivéve a folyamatos, zavartalan, biztonságos üzemeltetést biztosító javítási, karbantartási költségeket.

A beruházásra adott előlegeket a kifizetett összegben kell szerepeltetni a mérlegben.

3.1.4.BEFEKTESETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK

Befektetett pénzügyi eszközök között kell kimutatni azokat a nyomdai úton előállított vagy dematerializált értékpapírokat, illetve a Sztv. által értékpapírnak minősített, jogot megtestesítő okiratokat (részesedéseket, értékpapírokat, adott tartós kölcsönöket beleértve a hosszúlejáratú bankbetéteket), amelyeknek és célja tartós jövedelem (kamat, illetve osztalék) elérése, valamint tartós üzleti befolyás, ellenőrzés biztosítása céljából fektetettek be, az esetleges és a Sztv. által engedélyezett értékhelyesbitéssel módosítva. Külön kiemelésre kerülnek a Sztv. előírásai miatt a kapcsolt vállalkozással összefüggő egyenlegek.

A tulajdonosi részesedést jelentő részesedések közé tartozik minden olyan eszköz, amelyben a kibocsátó elismeri meghatározott pénzösszeg, nem pénzbeli vagyoni érték tulajdonba vagy használatba vételét és arra kötelezi magát, hogy értékpapír, okirat birtokosának meghatározott vagyoni és egyéb jogokat nyújt. Például a részvény, üzletrész, részjegy, vagyonjegy, vagyoni betét, nyílt befektetési alap által kibocsátott befektetési jegy, kockázati tőkejegy, kockázati tőkerészvény. A kapcsolt vállalkozás és a jelentős tulajdoni részesedés fogalmát az Alapítvány a Sztv. 3.§-ban foglaltak alapján határozza meg.

A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok kibocsátója pénz átvételét ismeri el, s arra kötelezi magát, hogy ezt az összeget, valamint kamatait vagy egyéb hozamát az értékpapír birtokosának megfizeti. Például a kötvény, kincstárjegy, letéti jegy, pénztárjegy, célrészjegy, takaréklevél, jelzáloglevél, hajóraklevél, közraktárjegy, árujegy, zálogjegy, kárpótlási jegy, zárt befektetési alap által kibocsátott befektetési jegy.

Értékelésük általában beszerzési áron történik, amely a ténylegesen teljesítésre került összegeket vagy fizikailag rendelkezésre bocsátott befektetéseket takarja és amely lehet:

- megszerzésért fizetett ár, szerződés szerinti összeg; beleértve a beszerzéshez egyedileg hozzárendelhető, elszámolt bizományi díjat,
- apport esetén a társasági szerződésben alapító okiratban meghatározott érték,
- valamely eszköz fejében átvett részesedésnél a szerződés szerinti érték a,
- vagyonfelosztás során szerzett részesedésnél a vagyonfelosztási javaslat szerinti érték.

Hitelviszonyt megtestesítő, kamatozó értékpapírok (kizárólag a kibocsátáskor rögzített kamatfeltételekkel rendelkező értékpapír) esetén amennyiben az elsődleges forgalomban került

beszerzésre a kibocsátási értékkel egyező a beszerzési ár. Amennyiben az értékpapír másodlagos forgalomban került beszerzésre a vételárban lévő, a beszerzésig felhalmozott kamat értéke nem aktiválható. Ez a beszerzés napja és vagy a legutolsó kamatfizetés napja közti időszakra (ha a kamatfizetés a lejáratot megelőzően is történik pl. évente), vagy a kibocsátás napjától terjedő időszakra vonatkozóan felhalmozott kamat (ha kamatfizetés lejáratkor egy összegben történik). Ezt a kamatot a vásárláskor a kamat bevételek között kell elszámolni. (Sztv. 50.§ (3), 84.§ (4) bek.) Befektetett eszköz esetén a befektetett pénzügyi eszközök kamatai, forgóeszköz esetén az egyéb kamat és kamatjellegű bevételek között kell elszámolni. (Sztv. 84.§ (6)).

A névérték alatt kibocsátott és vásárolt hitelviszonyt megtestesítő, nem kamatozó (diszkont) értékpapírok esetében a fentiekhez képest eltérésként jelentkezik, hogy értékesítésig, illetve a könyvekből történő kivezetésig aktív időbeli elhatárolásként kell kimutatni a névérték és a kibocsátási érték közötti különbözet adott üzleti évre arányosan járó összegét.

A befektetett pénzügyi eszközök között kimutatott, névérték felett vásárolt, hitelviszonyt megtestesítő, a valós értékelés alá nem vont kamatozó értékpapír a beszerzés napjáig számított kamattal csökkentett beszerzési érték és a névérték közötti veszteségjellegű különbözet időarányos összegét passzív időbeli elhatárolásként kell kimutatni.

A befektetett eszközök értékelését - az esetleges értékvesztés annak visszairása szempontjából -, valamint azok besorolásának helyességét - az esetleges átcsoportosítás miatt - folyamatosan felül kell vizsgálni.

Az értékvesztést a Sztv. 54.§ szerint előírt esetekben számol el az Alapítvány, ha a piaci érték tartósan és jelentős összegben alacsonyabb a könyv szerinti értéknél. Ezen döntés során a mérlegkészítésig felmerült információkat kell figyelembe venni.

Alapítvány jelentősnek minősíti azt a különbözetet, amely eléri az adott eszköz fordulónapi egyenlegének 10%-át vagy nettó 10 millió forintot. Tartósnak tekintendő a várhatóan a mérleg készítést követő egy éven túl fennálló helyzet.

Kamatozó értékpapír esetében a felhalmozott kamattal csökkentett piaci értéket kell figyelembe venni.

Sztv. 61.§ (1) alapján a rövid lejáratú értékpapírok a kamattal csökkentett vételáron értékelhetők, tehát nincs szükség értékvesztés elszámolására, amíg a kibocsátó a lejáratkor, a beváltáskor várhatóan megfizeti a névértéket és a kamatot.

Az értékvesztés visszairására az általános szabályok irányadóak. Az értékvesztést és az árfolyam változás hatását el kell választani. Az értékvesztés visszairása a tárgyidőszaki pénzügyi ráfordításokat csökkenti.

3.2. FORGÓESZKÖZÖK

A forgóeszközök csoportjába a mérlegben a készleteket, a vállalkozó tevékenységét nem tartósan szolgáló követeléseket, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat, tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket, pénzeszközöket kell besorolni.

3.2.1. KÉSZLETEK

A készletek között tartja nyilván az Alapítvány a vállalkozási tevékenységet közvetlenül, vagy közvetve szolgálják és általában egy termelési, tevékenységi ciklusban elhasználódnak, továbbá azokat az eszközöket, amelyeket a használat, a rendeltetés tartós megváltozása miatt a tárgyi eszközök közül a forgóeszközök közé átsoroltak.

A készletek között kell továbbá nyilvántartani:

- azokat a felszereléseket, üzemelési eszközöket, amelyek nem egy termelési folyamatban vesznek részt ugyan, de elhasználódásuk egy évnél rövidebb,
- úton lévő készletek, idegen helyen tárolt készletek,
- számszámokat, munka és védőruhákat,
- a növendék-, hízó- és az egyéb állatokat,
- az árukat, közvetített szolgáltatásokat, alvállalkozói teljesítményeket,
- befejezetlen és félkész termékek, elkészült késztermékeket,
- készletre adott előlegeket az előzetesen felszámított általános forgalmi adót nem tartalmazó összegben.

A vásárolt készletek a mérlegben összességükben könyv szerinti értéken szerepelnek, amely az értékvesztéssel csökkentett és a visszairással növelt bekerülési érték. Meghatározható FIFO módszerrel, átlagáras módszerrel.

Termelő tevékenység esetében előállítási költség, illetve utókalkuláció szerinti közvetlen költség és a nettó realizálható érték közül az alacsonyabb értéken kerülnek kimutatásra. A nettó realizálható érték a vásárolt készleteknél a piaci érték, saját termelésű készleteknél a várhatóan felmerülő költségekkel növelt és a várható támogatásokkal csökkentett piaci érték.

Saját termelésű készletnél a bekerülési érték a termék előállítási költsége. Ez a termék utókalkulációval meghatározott, illetve a norma szerinti közvetlen önköltség, vagy a FIFO módszer szerint meghatározott előállítási önköltsége.

Értékvesztés elszámolása:

A Sztv. 56.§ szerint az alábbi esetekben értékvesztést kell elszámolni:

- ha a vásárolt készlet (anyag, áru) bekerülési (beszerzési), illetve könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint a mérlegkészítéskor ismert tényleges piaci értéke, akkor azt a mérlegben a tényleges piaci értéken, ha pedig a saját termelésű készlet (befejezetlen termelés, félkész és késztermék, állat) bekerülési (előállítási), illetve könyv szerinti értéke jelentősen és tartósan magasabb mint a (mérlegkészítéskor) ismert és várható eladási ár, akkor azt a mérlegben a még várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett, várható támogatásokkal növelt eladási áron számított értéken kell kimutatni, a készlet értékét a különbözetnek értékvesztésként elszámolásával kell csökkenteni,
- a készlet a vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltétel, szakmai előírás stb. nem felel meg,
- ha a készlet eredeti rendeltetésének nem felel meg vagy megrongálódott, illetve felhasználásra alkalmatlan, értékesítése kétségesse vált, ha feleslegessé vált.

A készletek értékének csökkentését ez esetben addig a mértékig kell elvégezni, hogy a készlet használhatóságának (értékesíthetőségének) megfelelő, mérlegkészítéskor, illetve a minősítés elvégzésekor érvényes (ismert) piaci értéken, legalább haszon anyagáron, illetve hulladékértéken szerepeljen a mérlegben.

Az értékvesztés visszairására az általános szabályok vonatkoznak.

Amennyiben a készlet piaci értéke jelentősen és tartósan meghaladja könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell. Az értékvesztés visszairásával a készlet könyv szerinti értéke nem haladhatja meg a bekerülési értéket.

3.2.2. KÖVETELÉSEK

A vevőkövetelés a Sztv. szerint az áruszállításból, vagy szolgáltatás nyújtásából és egyéb szerződésekből jogszerűen eredő, általános forgalmi adót is tartalmazó követelés, melyet a vevő számla alapján elismer mindaddig, amíg azt ki nem egyenlítette (pénzügyileg vagy más Ptk. által megengedett módon rendezte), illetve azt veszteségként le nem írták, külön kiemelve a kapcsolt vállalkozásokkal a jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással és egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásokkal összefüggő egyenlegeket.

Év közben javasolt, de évvégén mindenképpen végrehajtandó a követelések- előlegek, vevői követelések, kölcsönök és tőketartozások - minősítése. A minősítés során figyelembe kell venni azt, hogy mióta járt le a követelés, illetve milyen lépések és milyen eredménnyel történtek a behajtás érdekében.

A követeléseket a Sztv. szerint teljes értékű, határidőn túli, kétes, illetve behajthatatlan követelés csoportokba kell sorolni. A végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével, ha azok meghaladják a követelés nettó értékének 90%-át. Ezek olyan követelések, amelyeket biztosan nem egyenlítene ki, ezért ezt hitelezési veszteségként kell leírni, amennyiben bizonyítható a behajthatatlanság ténye és mértéke.

Behajthatatlan követeléseket a mérlegben értékkel szerepeltetni nem lehet, azokat az azonosítás hónapjában le kell írni. Ezek csak akkor állíthatók be a mérlegbe értékkel, ha a mérlegkészítésig rendezésre kerültek.

A Sztv. 55.§ alapján a vevő, az adós minősítése alapján az üzleti év mérlegforduló napján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél értékvesztést kell elszámolni a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű - különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósan mutatkozik és jelentős összegű. Az elszámolt értékvesztés a követelések állományát csökkenti. Az értékvesztés visszairására az általános szabályok irányadóak. Alapítvány jelentősnek minősíti azt a különbözetet, amely eléri az adott eszköz fordulónapi egyenlegének 10%-át vagy nettó 10 millió forintot. Tartósan tekinthető a mérlegkészítésig nem rendeződött tétel.

A vevőnként, az adósonként kisösszegű követeléseknél az értékvesztés összege ezen követelések nyilvántartásba vételi értékének százalékában is meghatározható.

Amennyiben a vevő, az adós minősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkenteni kell.

Az Alapítvány a követelések korosítását a következő intervallumok szerint végzi:

0-30 napig

31-60 napig

61-90 napig
91-180 napig
181-360 napig
éven túli követelés

Az értékvesztés elszámolása az egyes partnerek esetében egyedileg történik, kivéve a Sztv. által engedélyezett csoportos értékvesztés elszámolását. Az egyedi értékelés nem az egyedi követelés, hanem az egyedi partner értékelését jelenti.

A csoporttagok közötti tételekre az általános gyakorlat szerint értékvesztés nem kerül elszámolásra.

Egyéb követelésként az Alapítvány a munkavállalókkal szembeni követeléseket, visszatérítendő adót, az igényelt, de még nem teljesített állami támogatást, kölcsönadott rövidlejáratú pénzeszközt, a hosszú lejáratú követelések tárgyévi törlesztő részletét, adott előlegeket, a peresített követelésekből a mérlegkészítésig rendezett összeget, valamint az osztalékköveteléseket mutatja ki.

A mérlegkészítés időpontjában nyitott osztalékkövetelések esetén, függetlenül annak lejáratától az adóst minden esetben egyedileg minősíteni szükséges. Amennyiben a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján az, osztalékkövetelés realizálható összege kisebb annak könyv szerinti értékénél, az osztalékkövetelésre értékvesztést kell elszámolni.

Hátrasorolt követelésnek minősül az a követelés, illetve hitelviszonyt megtestesítő értékpapír, amely az adósnál, illetve az értékpapír kibocsátónál hátrasorolt kötelezettségnek minősül, s amely felett az adós felszámolása, csődje esetén csak a többi hitelező kielégítése után lehet rendelkezni. Ezeket az analitikában, valamint a kiegészítő mellékletben külön ki kell mutatni.

3.2.3. ÉRTÉKPAPÍROK

Az értékpapírok között mutatja ki az Alapítvány a forgatási céllal, átmeneti, nem tartós befektetésként, kamatbevétel illetve árfolyamnyereség elérése érdekében beszerzett vásárolt kötvények, részvények, egyéb értékpapírok vételi értékét kiemelve a kapcsolt vállalkozásokkal, a jelentős tulajdoni részesedésű vállalkozásokkal és egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal kapcsolatos egyenlegeket, továbbá a saját üzletrészek visszavásárlási értékét, következő évben lejárató hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok értékét.

Értékelésük a befektetett pénzügyi eszközöknél elmondottak szerint a bekerülési érték és a nettó realizálható érték közül az alacsonyabb értéken történik.

A forgóeszközök között kimutatott értékpapírokat a mérlegkészítéskor minősíteni kell. Általános szabály a beszerzési áron történő értékelés.

- Ha a **tőzsdén** jegyzett értékpapír árfolyama tartósan, a mérlegkészítés napját megelőzően legalább egy éven keresztül alacsonyabb a beszerzési értéknél, akkor az év utolsó napján közzétett átlag árfolyamon kell az értékpapírt értékelni és a különbözetet értékvesztésként elszámolni.
- **Tőzsdén nem jegyzett** értékpapírok esetében értékvesztést kell elszámolni, ha a Sztv.-54.§ szerinti feltételek bármelyike teljesül.

A befektetett pénzügyi eszközök között szereplő kamatozó értékpapírok esetében a beszerzéstől a beváltás napjáig járó különbözetből a fordulónapig arányosan járó összeget el kell számolni

pénzügyi egyéb bevételként vagy ráfordításként. Az elhatárolást lejáratkor, beváltáskor vagy értékesítéskor kell kivezetni.

A forgóeszközök között kimutatott részesedések értékesítésének árfolyam különbözete a pénzügyi műveletek egyéb bevétele vagy ráfordítása soron jelenik meg.

A tulajdoni részesedések utáni osztalék, valamint a kamatozó részvények kamata a kapott osztalék, részesedés sorban kerül kimutatásra.

A külföldi devizában fennálló, arra szóló és abban is nyilvántartott részesedés, értékpapír kivezetése esetén az árfolyamveszteség hatásától elkülönítetten kell kimutatni az árfolyamváltozás hatását.

3.2.4. PÉNZESZKÖZÖK

A készpénz, csekkek és a bankbetétek összegét foglalja magába, beleértve az elektronikus fizetési eszközöket. Ezek kezelési módját a pénzkezelési szabályzat tartalmazza.

A forintösszegeket tényleges leltárral, illetve bankkivonattal alátámasztott névértéken kell értékelni.

A valuta és devizaszámla vezetése átlagos súlyozott beszerzési árfolyam alapján történik.

3.3. AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK

A mérleg fordulónapja előtt felmerült olyan kiadások, amelyek költségként, ráfordításként csak a következő időszakot(okat) terhelik és számolhatók el - ideértve a halasztott ráfordításokat is -, valamint az olyan bevételek, amelyek csak a mérleg fordulónapja után esedékesek, de a mérleggel lezárt időszakra számolandók el, továbbá a Sztv. 68.§ (1) szerinti különbözetből az eredményt csökkentő tételként még el nem számolt összeg. Az aktív elhatárolások között szereplő tételek képzése során figyelembe kell venni az összemérés elvének érvényesülését.

Aktív időbeli elhatárolásként jelenik meg:

- A névérték alatt kibocsátott, vásárolt befektetett vagy forgóeszközként kimutatott diszkont hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok névértéke és kibocsátási értéke (vételára) közötti kamatbevételként elszámolt különbözetnek az adott évre, időarányosan járó összege mindaddig, amíg a könyvekből kivezetésre nem kerülnek.
- Kamatozó értékpapír esetében aktív időbeli elhatárolásként jelenik meg a befektetett pénzügyi eszközként kimutatott névérték alatt vásárolt hitelviszonyt megtestesítő kamatozó értékpapír pénzügyi műveletek egyéb bevételeként elszámolt beszerzési értéke és névértéke közötti nyereségjellegű különbözetből a beszerzéstől az üzleti év mérleg fordulónapjáig terjedő időszakra időarányosan jutó összeg, amíg az értékpapír a könyvekből kivezetésre nem kerül, vagy az esetleges értékvesztés elszámolása miatt a könyv szerinti érték a beszerzési ár alá csökken.

A halasztott ráfordítások az ellentételezés nélkül átvállalt tartozásokból a pénzügyileg nem rendezett, ráfordításként elszámolt szerződés szerinti összeget tartalmazzák. Az elhatárolást a ráfordításokkal szemben a szerződés szerinti pénzügyi rendezéskor, a teljesítésnek megfelelően kell megszüntetni.

Az Alapítvány az aktív időbeli elhatárolásokról egyedi nyilvántartást vezet. Az analitikus nyilvántartás adatait alátámasztja mindazon bizonylatokkal, amelyek az elhatárolások jogosságát, számszerű helyességét bizonyítani képesek. A leltározás egyeztetéssel történik.

A tételek értékelése könyv szerinti értéken történik.

3.4. SAJÁT TŐKE

A saját tőke az Alapítvány vagyonának saját forrása, mely tőkeelemeket az Alapítvány könyv szerinti értéken tart nyilván.

A saját tőke induló tőkéből, tőkeváltozásból, lekötött tartalékból, értékelési tartalékból, valamint tárgyévi eredményből [alaptevékenység, vállalkozási tevékenység bontásban] tevődik össze.

Induló tőkeként kell kimutatni a bírósági határozat jogerőre emelkedésének napjával a civil szervezet létesítő okiratában (annak módosításában) meghatározott, az alapító, a tag, a csatlakozó által ilyen címen (induló tőkeként, illetve az induló tőke növelése érdekében) rendelkezésre bocsátott pénzbeli és nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás összegét.

A kiegészítő mellékletben értékelni kell a szervezet valós vagyoni, pénzügyi helyzetét, az eszközök és a források összetételét, a saját tőke és a kötelezettségek tételeinek alakulását, a likviditás és a fizetőképesség, valamint az eredmény alakulását. Be kell mutatni a saját tőke elemek üzleti éven belüli változását, annak okait.

3.5. CÉLTARTALÉKOK

Az óvatosság elvéből következik, hogy eredményt csökkentő tételként figyelembe kell venni valamely előrelátható kockázatot és feltételezhető veszteséget.

(Sztv. 15.§ (8) Nem lehet eredményt kimutatni akkor, ha az árbevétel, a bevétel pénzügyi realizálása bizonytalan. A tárgyévi eredmény meghatározása során az értékvesztés elszámolásával, a céltartalék képzésével kell figyelembe venni az előrelátható kockázatot és feltételezhető veszteséget akkor is, ha az az üzleti év mérlegének fordulónapja és a mérlegkészítés időpontja között vált ismertté. Az értékcsökkenéseket, az értékvesztéseket és a céltartalékokat el kell számolni, függetlenül attól, hogy az üzleti év eredménye nyereség vagy veszteség (az óvatosság elve)).

Az adózás előtti eredmény terhére céltartalékokat kell képezni azokra a múltbeli, illetve a folyamatban lévő ügyletekből, szerződésekből származó, harmadik felekkel szembeni fizetési kötelezettségekre, amelyek várhatóan, vagy bizonyosan felmerülnek, de összegük, vagy esedékességük időpontja a mérleg készítésekor még bizonytalan, és azokra az Alapítvány a szükséges fedezetet más módon nem biztosította. Ide tartozik a garanciális kötelezettség, függő kötelezettség, a biztos (jövőbeni) kötelezettség, a korengedményes nyugdíjazás, a végkielégítés miatti kötelezettség, környezetvédelmi kötelezettség, le nem zárt peres ügyekkel kapcsolatos kötelezettség, opciós, határidős swap ügylettel, nem valódi penziós ügylettel kapcsolatos kötelezettség, váltókezesi kötelezettség stb. A céltartalék összegét a mérleg készítésekor ismert információ alapján kell meghatározni.

A függő, valamint a (biztos) jövőbeni kötelezettségeket a mérlegen kívüli tételek között a nullás számlaosztályban, valamint a kiegészítő mellékletben kell kimutatni. A függő kötelezettség olyan, általában harmadik féllel szemben vállalt kötelezettség, amely a mérleg fordulónapján

fennáll, de mérlegtételenkénti szerepeltetése valamely jövőbeni eseménytől függ. Pl. kezességvállalás, eladási opció kiírójának, vételi opció vevőjének kötelezettsége, garanciavállalás, nem valódi penziós ügylet, váltókezesség, le nem zárt peres ügyekkel kapcsolatos kötelezettség.

A biztos (jövőbeni) kötelezettség olyan visszavonhatatlan kötelezettség, amely a mérleg fordulónapján fennáll, de a szerződést még nem teljesítették, így mérleg tételként még nem szerepeltethető. Pl. határidős adás-vételi ügylet, swap ügyletek határidős része miatti kötelezettség.

A Sztv. szerint céltartalék képezhető az olyan várható és időszakonként ismétlődő jövőbeni költségekre, amelyek feltételezhetően vagy bizonyosan felmerülnek, de összegük vagy felmerülésük időpontja a mérlegkészítéskor még bizonytalan és nem sorolhatók a passzív időbeli elhatárolások közé. Ideértve a fenntartási, átszervezési, környezetvédelmi költségeket. Nem képezhető céltartalék a szokásos üzleti tevékenység (minden évben) és folyamatosan felmerülő költségeire.

Az Alapítvány a céltartalék képzése során a mérlegfordulónapon fennálló kötelezettségeket, illetve várható költségeket akkor is figyelembe veszi, ha azok csak a mérlegfordulónap és a mérlegkészítés időpontja között válnak ismertté. Ha a fordulónapon fennálló kötelezettség vagy várható költség minimum 50%-os valószínűséggel bekövetkezik, akkor az Alapítvány a várható kötelezettség, költség 100%-ra céltartalékot képez.

A céltartalék képzés, illetve felhasználás összegét az Alapítvány a kiegészítő mellékletben jogcímek szerinti részletezésben bemutatja.

3.6. KÖTELEZETTSÉGEK

A kötelezettségek azok a szállítási, vállalkozási, szolgáltatási és egyéb szerződésekből eredő, pénzformában kifejezett elismert tartozások, amelyek a szállító, a vállalkozó, a szolgáltató, a hitelező, a kölcsönnyújtó által már teljesített, a vállalkozó által elfogadott, elismert szállításhoz, szolgáltatáshoz, pénzüjtáshoz, valamint a kincstári vagyon részét képező eszközök kezelésébe vételéhez kapcsolódnak. Kötelezettségként kerülnek kimutatásra a fenti összegek mindaddig amíg azokat ki nem egyenlítik (pénzügyileg, vagy más a Ptk. által megengedett módon), vagy bevételként el nem számolják. A kötelezettségek hátrasorolt, hosszú és rövid lejáratúak.

Az Alapítvány külön kiemelve kezeli a kapcsolt vállalkozásokkal, a jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal és az egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal összefüggő egyenlegeket, az ún. hátrasorolt kötelezettségeket és az átváltoztatható kötvényeket.

Hosszú lejáratú kötelezettségek az egy üzleti évnél hosszabb időtartamra igénybe vett hitelek, kölcsönök, alapítókkal szembeni és egyéb kötelezettségek, beleértve a kötvénytartozást is, lízing kötelezettséget az egy éven belül esedékes részletek levonásával, amelyek nem szerepelnek az ún. hátrasorolt kötelezettségek között. Az átváltoztatható kötvények külön mérlegsoron szerepelnek.

Rövid lejáratú kötelezettségek azok a tartozások, amelyek a mérleg fordulónapját követően egy üzleti éven belül esedékesek. Ide tartoznak a kiegészítő mellékletben részletezendő, hosszú lejáratú kötelezettségek rövid lejáratú, esedékes törlesztő részletei.

A kötelezettségeket könyv szerinti értéken az esetleges értékcorrekciókkal módosítva szerepelteti az Alapítvány a mérlegben. Értékcorrekciók általában a devizában felmerült kötelezettségeknél jelentkeznek. A mérlegben a visszafizetésre előírt összeget kell kimutatni.

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségeket - munkavállalókkal szembeni, társadalombiztosítással kapcsolatos kötelezettségek, adókötelezettségek, a határidős és opciós ügyletek esetén kapott letétek, árkülönbözetek az ügylet lezárásáig, valódi penziós ügylet esetén a határidős visszavásárlási kötelezettség mellett eladott eszköz befolyt eladási, illetve határidős viszonteladási kötelezettség mellett vásárolt eszköz viszonteladási árát, könyv szerinti összegben mutatja ki az Alapítvány.

A tárgyévet követő üzleti éveket terhelő kamatot aktív időbeli elhatárolásként kell kimutatni és időarányosan elszámolni. A teljes különbség a tárgyidőszakban kamatköltség majd a nem a tárgyévet terhelő rész elhatárolás.

A kötelezettségek értékelése könyv szerinti értéken történik. Az áruszállításból, a szolgáltatás teljesítéséből származó általános forgalmi adót is tartalmazó kötelezettséget az elismert, számlázott összegben kell kimutatni mindaddig, amíg a kötelezettséget pénzeszközökkel, váltóval ki nem egyenlítették, illetve egyéb bevételként le nem írták.

A kötelezettségek leltára alapján is vizsgálni kell a határidőn túli kötelezettségek összegét.

3.7. PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK

Az időbeli elhatárolás célja az, hogy a kettő vagy több évet érintő gazdasági események eredményre gyakorolt hatása megosztásra kerüljön a gazdasági esemény által érintett elszámolási időszakok között.

Az Alapítvány passzív időbeli elhatárolásként mutatja ki:

- a mérleg fordulónapja előtt befolyt pénzbevétel, amely a mérleg fordulónapja utáni időszak árbevételét képezi,
- a költségek ellentételezésére, visszafizetési kötelezettség nélkül kapott, pénzügyileg rendezett egyéb bevételként elszámolt összegből, a tárgyévben költséggel nem ellentételezett összeget,
- a befektetett pénzügyi eszközök közé sorolt, hitelviszonyt megtestesítő kamatozó értékpapírokkal kapcsolatos aktív időbeli elhatárolás megfelelőjét, ha a különbözet veszteség jellegű,
- a mérleggel lezárt üzleti évhez kapcsolódó, a mérlegkészítés időpontjáig kifizetésre került, illetve már megállapított, de ki nem fizetett prémiumot, jutalmat, azok járulékát.

A passzív időbeli elhatárolások között elkülönítetten, halasztott bevételként kell kimutatni a bevételként elszámolt:

- fejlesztési célra kapott, pénzügyileg rendezett támogatás és a véglegesen átvett pénzeszköz összegét,

- elengedett, valamint a harmadik személy által átvállalt kötelezettség összegét, amennyiben az a kötelezettség terhére beszerzett eszközökhöz kapcsolódik (maximum a kapcsolódó eszközök nyilvántartás szerinti értékében),
- térítés nélkül átvett eszközök továbbá az ajándékként, a hagyatékként kapott, a többletként fellelt eszközök piaci értékét (illetve jogszabály eltérő rendelkezése esetén a jogszabály szerinti értékét),
- a negatív üzleti vagy cégértéket, amelyet az Alapítvány 5 év alatt számol el az egyéb bevételekkel szemben,

Az állományba vétel a számított értéken történik. A mérlegben szereplő érték a könyv szerinti érték.

Az Alapítvány a passzív időbeli elhatárolásokról egyedi nyilvántartást vezet. Az analitikus nyilvántartás adatait alátámasztja mindazon bizonylatokkal, amelyek az elhatárolások jogosságát, számszerű helyességét bizonyítani képesek. A leltározás egyeztetéssel történik.